

HỒ DZẾNH

QUÊ NGOẠI

Quê ngoại

Hồ Dzếnh

quê ngoại

Hồ Dzếnh

Bìa: *M.C.P*

Nguồn: *Bibliothèque de France*
Thư Viện Tiểu Lùn

quê ngoại

HỒ DZÉNH

**Tủ sách NGUYỄN HÀ
17, Émile Nolly Hanoi * 1942**

MỤC LỤC

1. Tặng	10
2. Cảm xúc	14
3. Mầu cây trong khói	18
4. Chiều xuân Trung kỳ	22
5. Trở lại	24
6. Nước chảy chân cầu	26
7. Xuân ở quê em	28
8. Quê hương	30
9. Mầu thu năm ngoái	32
10. Ngập ngừng	34

11. Thờ ơ	38
12. Phố huyện	40
13. Lũy tre xanh	44
14. Rằm tháng giêng	46
15. Chuyển tàu thu	50
16. Giữ gìn	54
17. Duyên ý	58
18. Đợi thơ	60
19. Mưa	64
20. Tình xưa	68
21. Lặng lẽ	72
22. Bài hát ru em	74
23. Hai bài thơ thu	76
24. Muôn trùng	80
25. Buổi hẹn	84

26. Trong nắng trưa	88
27. Lỡ đò	92
28. Xuân ý	94
29. Giản dị	96
30. Phong châu	100
31. Người thơ	104
32. Sáng quê	108
33. Mưa ngàn	110
34. Trưa vắng	112
35. Xuân đôi ta	116

TẶNG

(thơ mới bảy chữ)

Đêm qua, ta gục đầu lên sách

Mộng thấy hồn đau thốn thức buồn

Ta chợt nhớ ra ngày viễn cách

Là ngày... em sẽ xa ta luôn

Mai mối, mây thu lạc cuối trời

Tình thu khôn chết, nhớ khôn
người

Quỳ bên chồng giấy chưa thành
sách

Ta sẽ kêu thầm: “Em gái ôi!...”

Ngực nghe đau nhói buổi chia ly

Ta khóc đi ta chẳng nghĩ gì

Một thoáng hoa bay, vài giải nắng

Đã tàn chầm chậm kiếp thơ đi

Từ xưa, ta đã hẹn ta rồi

Xuân sắc, xa nhìn lưu luyến thôi

Mà bạn, chỉ nên là bạn mãi
Đừng vương hoa bướm, lụy cho đời

Vẫn tưởng em là bạn của ta
Xuân về lạnh lẽo giống xuân qua
Vui chân theo dõi đường mong ước
Ta giật mình hay: lệ đã nhòa!

Em sẽ đi và ta sẽ đi
Mai này ta chết giữa chia ly...
— Mây Nam nếu lạc về phương Bắc
Xin nhớ đời thơ chẳng nghĩa gì

KÍNH DÂNG MẸ

Hồn quê theo ngọn mây Tần xa xa...

NGUYỄN DU

CẢM XÚC

(thơ tự do)

Cô gái Việt Nam ơi!

Từ thuở sơ sinh lặn độn rồi

Tôi biết tình cô u uất lắm

Xa nhau đành chỉ nhớ nhau thôi

Cô chẳng bao giờ biết bướm hoa

Má hồng mỗi tiết mỗi phôi pha

Khi cô vui thú, là khi đã
Bồng bế con thơ, đón tuổi già!

Cô gái Việt Nam ơi!
Ngọn gió thời gian đổi hướng rồi
Thế hệ huy hoàng không đủ xóa
Nghìn năm vắng vặc ánh trăng soi

Tôi đến đây tìm lại bóng cô
Trở về đường cũ, hái mơ xưa
Rau sam vẫn mọc chân rào trước
Son sắt, lòng cô vẫn đợi chờ

Dãi lúa cô trồng nay đã tươi
Gió xuân ý nhị vít bông cười...
Ai hay lòng kẻ từng chăm lúa
Trong một làng con, đã héo rồi!

Cô gái Việt Nam ơi!
Nếu chữ hy sinh có ở đời
Tôi muốn nạm vàng muôn khổ cực
Cho lòng cô gái Việt Nam tươi

*MÀU CÂY
TRONG KHÓI*

(thơ mới năm chữ)

Trên đường về nhớ đây
Chiều chậm đưa chân ngày
Tiếng buồn vang trong mây...

Chim rừng quên cất cánh
Gió say tình ngây ngây

Có phải sâu vạn cổ

Chất trong hồn chiều nay?

Tôi là người lữ khách

Màu chiều khó làm khuây

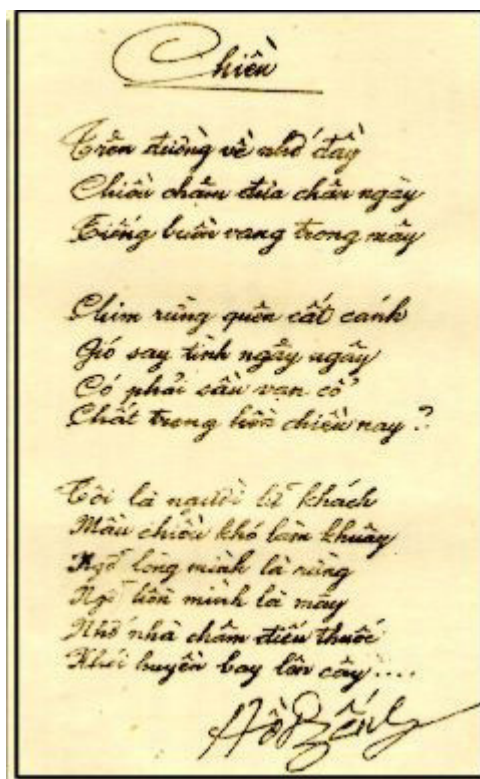
Ngõ lòng mình là rừng

Ngõ hồn mình là mây

Nhớ nhà châm diều thuốc

Khói huyền bay lên cây...

Bài thơ còn có tên là **Chiều**, và đã được nhạc sĩ Dương Thiệu Tước phổ nhạc thành bài hát **Chiều**.

Bút tích bài thơ của Hồ Dzếnh

CHIỀU XUÂN
TRUNG KỲ

(thơ lục bát)

Chiều xuân sang chuyển đà đông
Trai tơ khăn lục, gái hồng thăm môi

Da sông mát rải da trời,
Đây mùa xuân bén trên loài cỏ hoa

Hiu hiu... chiều ngả tà tà...
Buồn lên xóm vắng, cây nhòa khói xa

Đời em như một lời tranh
Và gần như tiếng bên đình trẻ reo

Nghìn thu hội lại một chiều
Buồn hơn nhớ, nhẹ hơn điều trông
mong

Có tơ giăng mối hai lòng
Có muôn quan gió luôn trong một
người...

TRỞ LẠI

(thơ lục bát)

*Les roses comme avant palpitent,
comme avant...*

Verlaine

Trời trong đến nỗi không mây
Cây im đến nỗi bóng đầy mặt sân
Tôi về giữa xứ bằng khuâng
Nghe thơ lục bát reo vãn nhớ xưa

Chạy dài lớp bí giàn nho,
Vẳng nghe dấu cũ, hồn mơ đường tàn

Mộng lòng xây giữa nhân gian:
Một gian nhà nhỏ, mấy giàn trầu không

Những người tôi vẽ chưa xong
Thi nhau trên bức bình phong méo đầu
Phẳng lì ngõ trước, ao sau,
Đêm đêm cá đớp trăng sâu, đêm đêm...

Con người tôi gọi bằng Em
Nhớ tôi nhưng cũng thành duyên lâu
rồi.

Mộng tàn, nước chảy, mây trôi,
Tôi lui hồn lại nhưng đời đã xa!...

NƯỚC CHẢY CHÂN CẦU

(thơ mới bảy chữ)

Quê em xa thăm mầu mây gió
Buồn vút không gian, mất định kỳ!
Em có mơ về năm tháng cũ,
Âm thầm nghe tiếc phút giây đi?

Nước chảy đôi giòng cuốn sóng
mau,

Bao phen lá úa rụng chân cầu,

Lá theo giòng nước, ngày theo
tháng

Lặng lẽ như mang nỗi cảm sâu

Mây nước vô tình, lãnh đạm trôi

Tình không giống nước, tình không
xuôi

Bao lần lá thắm xuôi theo nước,

Nước chảy, tình duyên ở với người

Chân cầu cầm giữ ngày ly biệt,

Mây nước vô tình, lãnh đạm trôi...

Nước chảy mây tan, tình bất diệt,

Tình theo bước khách bốn phương
trời...

XUÂN Ở QUÊ EM

(thơ mới bốn chữ)

Hai con ngựa trắng
Ăn cỏ đồng xanh,
Hương gió thanh thanh
Vang lừng ca ngợi.

Xuân vừa chớm tuổi,
Bướm đến quen hoa,
Em nhỏ hơn ta
Tình như áo mới.

Hôm nay ngày cưới
Của đôi chim khuyên
Hôm nay mùa duyên
Của đôi lòng nhỏ

Tôi về lấy vợ
Người ở bên sông,
Mắt đẹp môi hồng,
Lòng như hoa nở.
Hai mùa gặp gỡ,
Chim nhỏ lên cây
Tôi chấp hai tay
Xin trời thăm mãi...

QUÊ HƯƠNG

(Thơ lục bát)

Ngày xưa tôi sống vui êm
Trong khu làng nhỏ kể bên sông đào.

Chị tôi giặt lụa cầu ao,
Trời trong, nắng ửng, má đào gheo
duyên.

Tôi say nước thấm mây huyền
Nước mơ dáng cũ, mây truyền tiếng
xưa...

Đời lành: nắng nhạt mưa thưa,
Sầu hôm nổi sáng, buồn trưa tiếp chiều.

Có lần tôi thấy tôi yêu,
Mất nhưng, cô bé khăn điều cuối thôn.

Lâu rồi, tôi đã... hơi khôn.
Biết cô hàng xóm có còn nhớ nhau?

MẦU THU NĂM NGỎA

(Thơ lục bát)

Trời không nắng, cũng không mưa,
Chỉ riu riu rét cho vừa nhớ nhung.

Chiều buồn như mối sầu chung,
Lòng im nghe thoảng tơ trùng chốn xa.

Đâu hình tàu chậm quên ga,
Bâng khuâng, gió nhớ về qua lá dầy.

Tôi đi lại mãi chốn này,
Sầu yêu nổi nhịp với ngày tôi sang.

Dưới chân, mỗi lối thu vàng
Tình xa lăm lăm, tôi càng muốn yêu!

NGẬP NGŨNG

(Thơ mới tám chữ)

Em cứ hẹn nhưng em đừng đến
nhé,

Để lòng buồn tôi dạo khắp trong
sân,

Ngó trên tay, thuốc lá cháy lụi dần...

Tôi nói khẽ: Gớm, làm sao nhớ thế,

Em cứ hẹn nhưng em đừng đến
nhé,

Em tôi ơi! tình có nghĩa gì đâu.

Nếu là không lưu luyến buổi sơ
đầu?

Thuở ân ái mong manh như nắng
lụa.

Hoa bướm ngập ngừng, cỏ cây lần
lữa.

Hẹn ngày mai mùa đến sẽ vui tươi,

Chỉ ngày mai mới đẹp, ngày mai
thôi!

Em cứ hẹn nhưng em đừng đến
nhé,

Tôi sẽ trách - cố nhiên - nhưng rất
nhẹ;

Nếu trót đi, em hãy gắng quay về,
 Tình mất vui khi đã vẹn câu thề,
 Đời chỉ đẹp những khi còn dang dở.
 Thư viết đừng xong, thuyền trôi chờ
 đỗ.

Cho nghìn sau... lơ lửng... với nghìn
 xưa...

.....

Bài thơ này đã được Trần Thiện
 Thanh phổ nhạc thành bài hát *Chuyện
 hẹn hò*, nhạc sĩ Anh Bằng thành bài
 hát *Anh cứ hẹn*, và nhạc sĩ Hoàng Thanh
 Tâm thành bài hát cùng tên.

CHỜ

(Thơ mới bảy chữ)

Rừng ở trưa hè ngủ giấc mơ,
Bên rừng, suối chảy chậm như giờ,
Trong “hương” cô gái Lào quay chỉ,
Liếc mắt nhìn người khách lạ qua.

Bên cô, ông lão ngồi đan rỏ,
Cậu bé đương mài lại lưỡi dao,
“Quéo” rụng ngoài sân từng quả một,
Buồn theo liếp cửa nhẹ len vào...

Thấy khách vào nhà cô đứng lên
Mời bình nước lạnh, rồi điềm nhiên
Quay tơ, ông lão ngồi đan rỏ,
Cậu bé mài dao, quả rụng thêm.

Uể oải lên đường, khách lại đi,
Lòng bùi ngùi tiếc phút chia ly,
Nhưng cô Lào vẫn ngồi nơi cũ,
Không muốn và không bận nghĩ gì.

Óc khách suy tìm cảnh lặng yên.
Lạnh lùng quá đổi của người bên.
Mà sao đời khách, tâm tư khách,
Không chút thờ ơ giống cảnh trên?

PHỐ HUỖN

(Thơ lục bát)

Vài thanh đá dựng làm hè,
Vài nhà tranh yếu vai kề sát nhau,
Phố tôi không đáng buồn rầu,
Khó khăn của kẻ làm mầu vô duyên.

Ba ngày một chuyến xe lên,
Chở thư và chất người lên mui hàng,

Nhôn nhao trẻ nít xóm làng,
Rủ nhau ra ngắm, ra bàn tán nhau.

Chợ thường không họp được lâu
Chậm thì giờ rưỡi, còn mau nửa giờ
Khi vàng đứng bóng im trưa,
Tiếng khô lá rụng làm thừa phố
phường.

Rèm quây, che kín bụi đường.
Chủ hàng vắt căng lên giường ngáy xâu.
Im cho đến lúc trống lâu
Nổi giờ trịnh trọng vào hầu quan trên.

Họa hoàn phố ghéch cờ lên,
Đón xe quan Sứ từ bên tỉnh về...
Rồi ngày, một chuỗi ngày mê
Lại gieo khói chết lên hè thê lương...

LỮY TRẺ XANH

(Thơ lục bát)

Làng tôi thắt đáy lưng... tre,
Sông dài, cỏ mượt đường dê tứ mùa.

Nhịp đời định sẵn từ xưa:
Ươm tơ tháng sáu, lên chùa tháng
giêng.

Chợ làng mỗi quý, mười phiên,
Đong ngô đổi gạo, trang tiền bằng

khoai.

Trong làng lắm gái, thừa trai,
Nên thường có luật chồng hai vợ liền!

Làng gần đô thị, tuy nhiên
Mắt trong vẫn giữ được niềm sắt son
Lâu rồi, truyền tử lưu tôn
Mâu duyên ân ái mây còn thoảng bay.

Tôi yêu... nhưng chính là say
Tình quê Nam-Việt bàn tay dịu dàng
Thơ tôi: đê thắm, bướm vàng,
Con sông be bé, cái làng xa xa...

RẼM THẮNG GIỀNG

(Thơ lục bát)

Ngày xưa còn nhỏ... ngày xưa

Tôi đeo khánh bạc lên chùa dâng
nhang.

Lòng vui quần áo xênh xang.

Tay cầm hương, nến, đỉnh vàng mới
mua.

Chị tôi vào lễ trong chùa.

Hai chàng trai trẻ khấn đùa hai bên:

- "Lòng thành lễ vật đầu niên,

Cầu cho tiểu được ngoài giêng đất
chồng!»

Chị tôi phụng phịu má hồng.

Vùng vằng suýt nữa quên bông cả tôi

Tam quan, ngoài mái chị ngồi.

Chị nghe đoán thẻ, chị cười luôn luôn.

Quẻ thần, thánh mách mà khôn:

- Số này chồng đất, mà con cũng nhiều.

Chị tôi nay đã xế chiều,

Chắc còn nhớ mãi những điều chị mơ.

Hằng năm, tôi đi lễ chùa,

Chuông vàng, khánh bạc ngày xưa vẫn
còn.

Chỉ hơi thấy vắng trong hồn
Ít nhiều hương phấn khi còn ngây thơ.
Chân đi, đếm tiếng chuông chùa,
Tôi ngờ năm, tháng thời xưa trở về...

CHUYẾN TÀU THU

(Thơ tám chữ)

Tôi lại đến cuối mùa thu nghe gió lạ,
Đón chuyến tàu năm ngoái tiễn thu
đi.

Trên đầu tôi, lá thu rơi rụng quá,
Nhưng bạn tôi từ đây mãi không về.

Tôi khẽ hỏi dòng thông bên dải suối,
Sao ab5n tôi mãi mãi không về?

Suối nín chảy và thông buồn chẳng
nói,

Nhưng bên trời, lặng chỉ dấu chia ly.

Và từ đây thu sang tôi lạnh quá,
Tôi chia thương với kẻ cuối chân trời.
Và tin chắc khi bên đường rụng lá
Bạn tôi buồn tránh nghĩ đến tình tôi.

Nhưng thu sang, rồi thu lại sang,
Bao phen sắc lá đổi thay vàng,
Tôi không dám hẹn mong gì nữa:
Bạn chết lâu rồi, ngậm tiếng than!

Mãi đến chiều nay nhắc chuyện xưa,
 Tưởng người theo mãi chuyến tàu
 thu,
 Tôi nhìn chân gió run trong lạnh,
 Chỉ thấy mây buồn tỏa vất vơ...

GIỮ GIỮ

(Thơ mới tám chữ)

Một câu ấy nói lên là lá rụng,
Là mây chìm, là gió sẽ thay xanh,
Là cây tươi sẽ mở nụ trên cành
Và chim chóc sẽ bồi hồi nghe
ngóng.

Anh thấy gió một chiều thu xao
động,

Nghe mơ màng vịn nặng mái mây
cao,

Trời trở buồn - ai hiểu nghĩa làm
sao?

Mây lạc nẻo, tim nghe chùng thất
vọng.

Một câu ấy nói lên là rợn sóng

Cả một màu mây kín bốn phương
xa:

Trên bao lơn của năm tháng sâu
qua,

Anh ngậm miệng để chết dần theo
Mộng!

Một câu ấy nói lên là tuyệt vọng,

Cây chính mùa, nhưng lá đã quên
xanh

Bướm đương vui nhưng bướm sẽ xa
cành,

Một câu ấy nói lên là... hết sống!

DUYÊN Ỡ

(thơ lục bát)

Đừng buồn nhưng cũng đừng vui,
Êm êm nắng nhẹ qua trời rộn mưa,
Hỡi người, tôi nói gì chưa.
Tôi đương sắp nói, hay vừa nói ra?

Trời đừng cho búp lên hoa,
Cho khi gần đến, tôi xa mãi nàng,

Cho tôi thoáng cảm mùi nhang,
Hình dung xa vắng cung đàn rồi thôi.

Chập chờn bướm nửa, hoa đôi,
Tình nên chỉ mộng khi đời sẽ thô.
Ước gì bạn mãi là cô
Để duyên hai đứa bao giờ cũng tươi.

Đừng buồn nhưng cũng đừng vui,
Êm êm nắng nhẹ qua trời rộn mưa...

ĐỢI CHỜ

(thơ lục bát)

Phút linh cầu mãi không về,
Phân vân giấy trắng, chưa nể mực đen.

Khói trầm bén giấc mơ tiên,
Bâng khuâng... trắng rải qua miền
quạnh hiu.

Tô Châu lớp lớp phù kiều,
Trăng đêm Dương Tử, mây chiều Giang
Nam...

Rạc rời vó ngựa qua quan
Cờ treo ý cũ, mây giàn mộng xưa.

Biển chiều vang tiếng nhân ngư,
Non xanh thao thiết, trời thu rượi sâu...

Nhớ thương bạc nửa mái đầu,
Lòng nường quán khách, nghe mầu tà
huân.

Buồn Tư Mã, nhớ Chiêu Quân.

Nét hoa thấp thoáng, ý thần đê mê.

Phút linh cầu mãi không về,

Phân vân giấy trắng, chưa nể mực
đen...

MƯA

(Thơ mới năm chữ)

Tôi nhớ ngày năm xưa,
Mái nhà vang tiếng mưa,
Đương ngày mà hóa tối,
Nước chảy át lời thưa.

Gió tung đầu ngọn mít,
Gió nghiêng thân cây dừa,

Tôi và Hiền ở cách
Vén vện một giàn dưa.

Tay tôi làm loa miệng,
Hỏi: Hiền ăn cơm chưa?
Chừng nghe không rõ tiếng,
Hiền đáp: Hai giờ trưa.

Trời mưa rồi trời mưa,
Sân nhà đầy bong bóng
Hai tôi ngồi mơ mộng,
Đếm mãi vẫn đương thừa,

Bây giờ tôi đã lớn,

Ít lúc trông trời mưa,
 Như tôi, Hiền cũng lớn,
 Má đỏ không như xưa.

Bong bóng tàn theo mộng.
 Nhân duyên dần hết mùa.
 - Ai như Hiền áo trắng
 Loáng thoáng qua hơi mưa?

TÌNH XƯA

(Thơ mới bảy chữ)

Để vỡ kỷ niệm của người quen

Em nhớ không em, mới độ nào
Đem cành cây chiết cạnh bờ ao.
Cây tươi trong lúc người lơ đãng,
Thấm thoát ngày qua nhánh trở
đào.

Tóc liễu xanh xanh vấy tóc người,

Tay em cầm nhẹ lấy tay tôi...
Lần đầu ân ái trao bằng mắt
Rồi để tình thương đến trọn đời!

Anh đã già rồi, em vẫn xuân,
Đời anh dầu dãi bốn phong trần
Đôi phen trên bước đường đau khổ,
Anh vẫn mơ về chốn ái ân.

Anh vẫn mơ về kiếm bóng em,
Cho lòng ấm lại ánh xuân thiên.
Không gian bàng bạc sâu yêu cũ,
Em khác xưa rồi, em đã quên!

Em mời anh viết, thì anh viết,
Viết đầy trên mảnh giấy trao em,
Anh viết những gì anh chẳng biết,
Hình như anh viết chuyện chiêm
bao...

LẶNG LẼ

(Lục bát)

Tôi không chọn nắng, cầu mưa,
Nhớ người không cứ về trưa hay chiều.

Tôi yêu vì nắng cây reo,
Bướm bay vô cớ, gió vèo tự nhiên.

Đời tình: hoa thắm thêu duyên,
Tóc mây vắt mộng, mắt huyền gợi mơ.

Em là “người ấy” hay cô
Sầu chung duyên kiếp làm thơ, đủ rồi.

Tôi tin người để tin tôi,
Để tin tưởng mãi rằng đời dễ tin.

Tôi vui lòng sống trong im,
Hồn nường bóng gió, lời chim đến
người.

- Yêu là khó nói cho xuôi,
Bởi ai hiểu được sao trời lại xanh?

BÀI HÁT RU EM

(lục bát)

Ngủ đi, em bé anh yêu,
Phòng em gió sáng dặt dìu tiếng hoa.
Thu về, mùa đã nghe xa...
Hoàng hôn nhân thế phai nhòa nhớ
thương
Riêng em tóc biếc, môi hường
Vui say bên nỗi đoạn trường là anh.
Chiều đời: cây tạ hồn xanh.
Sương the lãng đảng, hoa cành tả tơi.
Em vui, xuân sắc riêng trời,
Hồn say giấc bướm, miệng cười vẻ hoa.

Em ơi, chiều thế đương nhòa,
 Môi khô khôn núu, tên đà nhạt tên.
 Bao nhiêu nguyên cữ đương quên,
 Bao nhiêu tình cữ đương rên rĩ than
 Tiếng sầu mất giữa nhân gian:
 Nàng đi xa lắm và nàng đã vui
 Anh về, lòng góa, tim cô,
 Lửa Thiêng đem sấy lại đôi lạnh khô.
 Gửi em, giấc Mộng đầu mùa,
 Hoa phai ghi dấu những giờ xót
 thương.
 Anh run, quỳ gối chân giường:
 - Em ôi! Cực Lạc, Thiên Đường là em!

HAI BÀI THƠ THU

(thơ mới bảy chữ)

Suốt trời hôm ấy thê lương quá,
Tóc liễu bờm xồm, sóng vỗ hồ,
Mây rớt trên trời, cây rớt lá,
Giường cô xuân nữ gối chăn xô...

Đây là tất cả một mùa thơ,
Tất cả lều tranh, cả khói mờ,

Cả gió may đưa, buồn lắng xuống
Cả lòng tôi với cả lòng cô.

Có một nghìn cây rũ rượi buồn.
Một nghìn sông rét, vạn hoàng hôn.
Dăm thân thiếu nữ gầy như trúc
Đứng chịu tang trời đổ bóng đơn...

Thu xa bằng gió, bằng mây

Không gian thở nhẹ, buồn vầy chìm
chìm...

Lòng không ai cấm mà im

Không dừng bỗng nhớ, không tìm
bỗng mong

Nơi tôi còn ít lá lòng

Chiều nay rơi nốt vào trong lá rừng

MUÔN TRÙNG

(thơ mới tám chữ)

Tình vạn dặm, tên người yêu chắc
đẹp,

Người và tôi xa quá đổi: muôn
trùng!

Tôi với người chưa một giấc mơ
chung,

Đời viễn xứ, nên tình không thấu
hết!

Hoài mộng cho tin, nghi ngờ để
biết,

Hỡi người duyên, người xa cách
muôn trùng!

Đến bao giờ nằm ngủ giấc mơ
chung,

Cho thơ sáng diễn quanh hồn thắm
thiết?

Hỡi người đẹp chưa bao giờ quen
biết,

Mắt người lo hay đôi mắt người
buồn?

Tóc tơ dài, hay dáng bước thôn
thuôn

Người có khóc những khi trời rất
đẹp?

Rồi một buổi nghe tin người... bỗng
chết!

Rũ hồn sầu trong một thoáng mong
manh.

Tôi về đây, đường ngập bóng thu
xanh,

Đem thơ thắm, (ng)ủ thiên tình bất
diệt!

Tôi hỏi hết lòng sầu hay mắt đẹp.

Xưa tuy xa, nay lại quá muôn trùng!

Hỡi người duyên, người thương
nhớ tôi không?

Tôi yêu lắm, dấu tình chưa giải hết

Và... tôi khóc những khi trời rất
đẹp.

BUỒI HẸN

(thơ mới năm chữ)

Nắng vàng em mới lại,
Ôi! ngóng trông sao buồn!
Tôi đi và đứng mãi,
Mắt tìm xa xôi luôn...

Tôi mơ chân trên đường,
Áo màu trong lá thắm,

Đường và cây mát lắm,
Riêng lòng tôi đau thương.

Tôi không hề yêu đương,
Sao sầu tôi vương vương,
Sao tình tôi bát ngát,
Sao hồn tôi thê lương?

Nhẽ nào trên Hà Nội,
Ngày vàng chia sáng, tối
Không thấy nắng bay reo,
Em quên giờ đến rồi?

Đây, em tôi đây rồi!

Màu áo mơ da trời,
Mùa xuân bùng môi tươi,
Nắng dồn theo gót bước
Đôi mắt long lanh cười.

- Ôi! đời hôm nay vui!
Chim gió đừng mách nhé,
Ta xé thơ đi rồi!...

TRONG NẮNG TRƯA

(thơ mới bảy chữ)

Em ạ, lòng tôi, tôi ngỡ đâu

Đã dâng em hết buổi xuân đầu

Trời xưa huyền lộng màu hoa, nắng

Trong thoáng thơ vàng, len ý đau...

Tôi là đứa trẻ ngủ trong nôi

Bừng tỉnh, vì nghe mộng vắng lời

Đất bỗng thêu hoa, tôi bỗng lớn
Mong tìm lúa bạn, sánh duyên đôi.

Tôi bước vào đời, tự ngô xưa,
Nôi hiu gió sớm, xế buồn trưa.
Thuyền tre nằm ngủ trong mơ trúc
Buông lặn chiều mi, lớp bóng
vừa...

Nôi giải sông hiền ngậy nước da
Của người em gái chớm niên hoa
Bâng khuâng, nghe thoảng lời yêu
mới,
Say rộn hồn vui lẫn bóng tà...

Em đến, tôi còn nhớ: áo xanh,
Miệng cười: thơ sáng, mắt long
lạnh,
Tóc mây vắt lỏng niềm duyên dáng
Che nửa phong ba, nửa mát lành.

Em đi, tất cả mùa hoa thắm!
Tôi vén rèm mây, ngó bốn trời
Bụi trắng... Thời gian lên sắc trắng,
Giật mình: gà gáy nắng trưa, rơi...

LỖ ĐỒ

(thơ lục bát)

Nhà em ở cách hai sông
Muốn qua bên ấy, phải vòng phía non.

Lúa xanh sóng lúa reo cồn
Cây xanh dẫn lối, lối mòn cỏ tươi.

Chân đi mắt ngoảnh trông trời,
Khấn thầm: “Thượng đế phù tôi kịp đà,

Cho tôi mang tấm tình thơ
Gởi người xa mấy lần dò ngóng trông.

Sông xuân hẹn chở hết lòng
Đò xuân đem hết chờ mong tới bờ.”

Em ơi, anh lỡ chuyến đò,
Chuyến đò thứ nhất, chuyến đò đời
anh.

Sông xuân thảo thiết màu xanh,
Sông xanh xanh quá, lòng anh lại tàn!...

.....

XUÂN Ỡ

(thơ mới bảy chữ)

Trời đẹp như trời mới trảng gương,
Chim ca, tiếng sáng rộn ven đường.
Có ai bên cửa ngời hong tóc
Cho chảy lan thành một suối
hương...

Sắc biếc giao nhau, càn bắt càn,
Nước trong, hồ ngợp thủy tinh
xanh.

Chim bay, cánh trĩu trong xuân ý,
Em đợi chờ ai, khuất bức màn?

Giữa một giờ thiêng, tình rất đẹp,
Rất buồn và rất... rất thanh thanh
Mây ai bán nguyệt, người ai nhỏ,
Em ạ! yêu nhau, chết cũng đành!

GIẢN DỊ

(thơ lục bát)

Em ăn, em nói, em cười,
Kiếp này không có hai người như em.

Kinh thành: quần nhiều, hàng len.

Em tôi: áo trắng, quần đen sơ sài.

Ai mà để ý vào ai
Quần đen lẫn bóng, áo gai lẫn màu.

Trên đời hai đứa yêu nhau
Quần đen hóa đẹp, áo sẫm hóa vui.

Tình là hạnh phúc chia đôi,
Hương len kẽ đá, trăng soi dặm
trường...

Đừng mong ước cả Thiên đường,
Hãy xin lấy nửa tấc vườn vắng hoa.

Tình người bướm lại, ong qua,
Tình tôi con nước, canh gà hắt hiu.

Sầu tôi bờ bến bao nhiêu
Nếu đi em để sắc điều gây nên...

PHONG CHÂU

(thơ tự do)

*Cổ Loa thành quách, kim quy một,
Châu bạng tâm tình, ngọc tỉnh tri
(Cổ thi)*

*Rùa vàng, thành ốc tiêu vong,
Họa chẳng giềng ngọc thấu tình lệ trai.*

Người xưa xa rồi! Lòng ngổn hết!

Người xưa xa rồi! tình xưa không
chết!

Nghìn năm trắng sáng đất Phong
Châu,

Duyên cổ còn mơ vạn cổ sầu

- Nàng là Hoa tươi đất Việt
Chàng là Tinh túy trời Ngô
Tình thâm anh, dòng phế thiết,
Chỉ hồng duyên thắm se tơ...

Ngờ đâu! Trước cảnh biển bao la
Gươm sắc chia lìa con với cha,
Trung nghĩa ai hay trung nghĩa...
tận!

Một thiên bạc mệnh úa trời hoa

Giếng vàng, ánh ngọc nghìn xưa,
Giở trang sách cũ, hương thừa còn
bay,
Mà sao người đó, ta đây,

Tình duyên phảng phất như ngày
đã xa?

Người về, ta mới nhớ ra

Yêu là thế ấy, mơ là thế thôi!

NGƯỜI THƠ

(thơ mới bảy chữ)

Có những người thơ rất đổi thơ,
Óc thường đi vắng, mắt theo mơ,
Chân đi ắt hẳn không cần đất,
Giữa cõi trần gian, bước hững hờ...

Chàng ta làm toán để mơ duyên
Dấu sắc thường hay đánh dấu
huyền,

Lắm lúc thơ về không kịp viết,
Vần «e» bỗng hạ xuống... vần
«uyên»!

Bốn khóa thi liền hỏng mất năm,
Cuộc đời khó quá, tình đời thâm!
Ra về mẹ hỏi: Con thi đậu?
– Thưa dạ! Vì con trót... viết nhầm!

Thầy giáo thường khen tự buổi đầu:
“Anh này không khéo hỏng về sau”,
Nhưng chàng trai ấy tin mình lắm:
Thăm nhủ: Đời ai thiết sự giàu.

Chàng trai năm trước vẫn như nay,
Vì vẫn lơ mơ suốt cả ngày,
Có lẽ tên mình không nhớ nữa,
Vẫn tìm khăn mặt vắt trên... tay!

SÁNG QUẾ

(thơ lục bát)

 Gió đưa mặt trời dần cao,
Khóm tre rì rào muôn tiếng chim kêu.
 Đắm mình trong gió hiu hiu.
Lúa non sóng uốn thềm reo cuối trời.
 Trên đường đê bé chạy dài.
Bóng trâu trên nước, bóng người trên
 cây.
Ngoài trời mây sáng hây hây:

Nước non tô loáng da ngày cuối thu.

Đáy hồ mấy mắt sao lu,

Và trên nón dạ sương mù quệt ngang.

Chân trâu nghe nặng bước đàng,

Gió đưa tiếng học bên làng như ngâm.

Ông Hương qua đấy, nghĩ thâm:

– Bằng văn Yếu lược nó cầm trong tay.

Bên đình mấy giải khăn bay.

Đời tươi qua ánh ban ngày lẫn trắng.

Ổ rơm, bác xã thôi nằm.

Chân đi guốc thấp, xỏ nhăm guốc cao.

Mắt còn lúu rúu chiêm bao:

Vớ cho tao điều thuốc lão, cu con!

MƯA NGÀN

(thơ lục bát)

Tháng tư, nước lũ, mưa ngàn,
Nước xuôi đem hết lá vàng gửi xuôi.

Đường về: sông ngập, cầu trôi,
Lối sang quê bạn xa xôi quá chùng!

Bao giờ nước rút khỏi rừng,
Cho đò ghé bến, cho sông nổi cầu.

Cho hai ta được gần nhau,
Cho trăng đứng bóng, đôi đầu chung
mơ.

Dưới đây anh đếm từng giờ
Nhắm đôi mắt, mộng: lúc dò cặp sông...

TRUA VẮNG

(thơ song thất lục bát)

Hồn tôi đây: căn trường nho nhỏ,
Nước vôi xanh, bờ cỏ tươi non
Lâu rồi còn thoảng mùi thơm,
Chân đi nghe động tới hồn ngây thơ

Sâu rộng quá những giờ vui trước!
Nhịp cười say trên nước chưa trôi.

Trưa hè thường thấy hai tôi
Ném đầu chim chích, bắt đuôi chuồn
chuồn

Đời đẹp quá, tôi buồn sao kịp?
Trang sách đầu chép hết giây mơ
Ngả mình trên bóng nhưng tơ
Tôi nguyên: Sau lớn làm thơ suốt đời!

Cỏ mấy bận xanh rồi lại tạ,
Gió lửa thu trong lá bao lần...
Bạn trường những bóng phù vân,
Xót thương mái tóc nay dần hết xanh

Hồn xưa dậy: chim cành động nắng.

Lá reo trên hồ lặng lẽ trong

Trưa im im đến nảo nùng,

Tôi ngờ trống học trong lòng trưa
vang...

XUÂN □ƠI TA

(thơ mới bảy chữ)

Em trở về đây, đáp lại lời
Anh từng buông gọi giữa xa xôi.
Nghìn trùng non nước điều hieu nhớ
Đã vọng hồn anh đến cuối trời.

Anh đã chờ và cây đã xanh.
Lũng mùa bay dậy tiếng mây thanh.

Em về, mắt đẹp ngời như thửa
Em chữa theo chồng, vẫn mến anh.

Anh đợi chờ em suốt bấy lâu,
Nhủ thầm: xuân thắm chẳng phai đâu,
Một khi xuân thắm là mong nhớ.
Và cả thiên thu: Vĩnh-viễn-sâu.

Áo em sáng dệt trời xuân gấm,
Sông cũ, nguồn xưa rộn rã về...
Ngõ hạnh, mấy mùa quên nét thắm,
Nở bùng, khi thoáng bóng hoa lê.

Em đã về đây! Em vẫn nguyên

Như ngày trắng nước chớm tơ
duyên!

Bao năm xa cách, đời chưa nhạt

Màu tóc sông thu, ánh mắt huyền.

Anh hát mừng em khắp thế gian,

Trập trùng mây núi tiếng ngân
vang,

Thơ yêu khôn ngớt trong Thiên hạ.

Và cả Non Sông rộn sóng đàn.

Mời em ngồi lại bến sông xanh,

Mây cũ muôn năm chiếu dáng lành,

Ta viết lòng ta cho hậu thế

Độc hoài không chán: _ Em và Anh.

HẾT

1935 – 1942

HỒ DZẾNH

A CELLE QUI EST TROP GAIE

LE REVENANT

RÚT TRONG TẬP ÁC HOA

(LES FLEURS DU MAL),

NGUYỄN THI CỦA

CHARLES BEAUDELAIRE,

BẢN DỊCH CỦA HỒ DZẾNH.

A CELLE QUI EST TROP GAIE

Ta tête, ton geste, ton air
Sont beaux comme un beau paysage
Le rire joue en ton visage
Comme un vent frais dans un ciel
clair.

Le passant chagrin que tu frôles
Est ébloui par la santé
Qui jaillit comme un clarté
De tes bras et de tes épaules.

Les retentissantes couleurs
Dont tu parsèmes tes toilettes
Jettent dans l'esprit des poètes
L'image d'un ballet de fleurs.

Ces robes folles sont l'emblème
De ton esprit bariolé;
Folle dont je suis affolé,
Je te hais autant que je t'aime!

Quelquefois, dans un beau jardin
Où je traînais mon atonie
J'ai senti, comme une ironie,

Le soleil déchirer mon sein.

Et le printemps et la verdure

Ont tant humilié mon cœur,

Que j'ai puni sur une fleur

L'insolence de la Nature.

.....

TẶNG NGƯỜI QUÁ VUI

Tóc bay, dáng đứng, điệu người,

Em tôi xinh đẹp như lời thơ tranh.

Má hồng thoảng nụ cười thanh

Hiền như gió mát trời xanh dịu dàng.

Em qua sâu khách bên đàng
Quên mình bất hạnh, mơ màng tiên
nga.

Mắt lòa ánh đẹp xa hoa
Tỏa từ tay mộng, tiết ra vai tròn.

Áo khoe muôn sắc tươi ròn
Như mầu hoa sáng dọi hồn thi nhân.

Áo xuân là dấu lòng xuân
Tình xuân bỗng bột, áo xuân rỡ ràng.
Người điên yêu gái huy hoàng
Yêu càng thêm ghét, ghét càng thêm yêu

Đòi phen qua nắng vườn reo

Trước xuân thắm thiết, lòng tiêu điều
tàn

Mầu xuân như xé lòng tang,

Hoa tươi chua chát nắng vàng mả mai.

Lòng đau, lá thắm, trời tươi,

Bên ôm thống khổ, bên cười gió hoa!

Trước bầu vũ trụ nguy nga,

Cắm hồn xé nát bông hoa ngạo người.

Vì một lẽ riêng, bài thơ trên phải ngắt –
lời dịch giả.

LE REVENANT

Comme les anges à l'œil fauve,
Je reviendrai dans ton alcôve
Et vers toi glisserai sans bruit
Avec les ombres de la nuit;

Et je te donnerai, ma brune,
Des baisers froids comme la lune
Et des caresses de serpent
Autour d'une fosse rampant

Quand viendra le matin livide,
Tu trouveras ma place vide,
Où jusqu'au soir il fera froid.

Comme d'autres par la tendresse,
Sur ta vie et sur ta jeunesse,
Moi, je veux régner par l'effroi.

MA HIỆN

Như thiên thần mắt dữ.

Ta trở lại phòng em

Và bên em, ta khẽ

Đến với bóng thâu đêm

Và em ơi, ta tặng

Hôn lạnh như hơi trắng

Và mơn em như rắn

Quanh hố bò thung thăng.

Khi sáng về nhọt nhạt
Nơi ta nằm vắng ngắt
Cho mãi lúc đêm sang.

Như người đem dịu dàng
Yêu đời em xuân sắc,
Ta yêu bằng dọa nạt!

QUÊ NGOẠI của HỒ DZẾNH

do tử sách NGUYỄN HÀ xuất bản

và Á CHÂU ấn cục phát hành.

Sách in xong ngày 15 Octobre 1942

gồm có 1200 bản thường, 500 bản tốt

(300 bản đã đặt trước)

80 bản Velin glacé (hết)

30 bản Velin Supérieur (còn lại 6 bản),

10 bản Impérial d'annam (hết)

4 bản Verge Sulfa đánh dấu D. V. N. M.

và 1 bản Lụa Vân Nam,

dành riêng tác giả.

5 bản sách quý sau đều mang

chữ ký của tác giả, không bán.

HỒ-DZỂNH
**QUÊ
NGOẠI**

TU SÁCH NGUYÊN-HA